

DRUŽINSKI PRIJATELJ

poučno-zabavni list s podobami za slovenske družine.

Izhaja dvakrat mesečno in sicer vsak drugi in četrti petek v mesecu.

Naročnina je za vse leto 3 K., za pol leta 1 K 50 st. Posamne številke po tobakarnah stanejo 10 st.

Dopise, naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati pod naslovom: Uredništvo (oziroma uprava) „Druž. Prijat.“

Rojanu pri Trstu, štev. 3.

Poštno-hranilničnega računa štev. 864.139.

Zajec brez mesa

Lovska šaljivka.

(Iz hrvatskega prevel — I. V. Starogorski).

Kolikokrat smo se od srca nasmejali našemu Štefanu. Bil je umirovljen nadporočnik. Dali so mu pokojnino radi neznatne rane, katero je dobil v vojski 1859 l. v Italiji. Bil je to poštena in odkritosrčna slovanska duša, kakoršnih je v sedanjem času, ko v je izdajski duh, težko najti. Ljubil je svojo slovansko domovino, kakor svojo rodno mater. Bil je veseljak in s vsakim prijazen in ljubeznjiv; vsakdo ga je imel rad. S svojo šalo je znal vsakega razveseliti. Bil je močan, zdrav kakor kremen in še v najboljših letih. Najbolj pa je ljubil lov. Nikdar ni šel na lov v društvu, ampak najrajši sam. Njegova prislovica katere se je vrlo držal, je bila: „Dober lovec mora sam zase iti na lov, kakor lisica, če hoče kaj vloviti.“

Zato pa je mrzil skupne love in redkokedaj je šel tako na lov. Rad pa je zahajal med domače lovece na „čašico“ razgovora, kakor je navadno govoril, ter zbijal mnogo šale na stroške lovcev. Rad se je imenoval dobrega loveca, kar so pa drugi loveci radi vzeli za šalo in mu vračali milo za drago. Ko je začel lovski čas in nastalo ugodno vreme, je vzel Štefan puško na rame, kakor da je kak gozdar. Niti jeden dan ni prešel, da bi ne bil na lovu.

Tako se odloči tudi nekega dne, ko je imel ubiti „zajca brez mesa,“ na lov. Bilo je že pozno v jesen. Že prejšnji dan je spravil vse potrebno v torbo. Tako obložen se napoti v jutru ob zori na lov. Komaj je prišel od hiše tri četrt ure, že zasledi njegov pes zajca. Nadporočnik ga dobro zadene. V prvem trenutku se je razveselil,

a naposled mu je postal siten. Torba je bila polna drugih stvari in težka kakor nekdanji vojaški telečjak. Sedaj naj pa še priveže na torbo zajca in ga nosi ves dan seboj?! Te muke zajec res ni vreden, a da se povrne domov bi moral potem spremeniti načrt lova. Hipoma mu šine rešilna misel v glavo. Vzame zajca in ga skrije pod veliko, košato vrbo, ga pokrije s šibjem in listjem tako, da se ni moglo opaziti od nobene strani, da skriva vrba zajca. Štefan gre dalje. Pa kakor je imel iz početka srečo, tako je imel pozneje smolo, ker je — tako je sam pripovedal — zgrešil dva zajca. To ga je vjezi'o in odšel je v bližnjo vas na „kupico“ vina. Dobro vino je Štefana tako odobrovoljilo, da je nekoliko več popil, kakor navadno. Solnce se je že jelo spravljeti k pokoju, ko se napoti naš lovec domov. Že se je zmračilo. Pod vrbo poišče zajca, najde ga, kakor ga je pustil. Spravi ga v torbo, ki je bila sedaj prazna. Zdelo se mu je, da je zajec nenavadno težak. Domov grede je mislil zdaj to, zdaj ono. Spomni se, da je za dva dni god predstojnika tiste vasi. Bila sta prijatelja in umestno bi bilo, da mu pokloni zajca za imendan. Rečeno, storjeno! Ko pride domov, pozove takoj slugo in mu reče, naj nese zajca gospodu predstojniku za god. Sluga izvrši takoj dano mu nalogo. Predstojnik je imel baš goste in njegova soproga je imela opraviti v kuhinji. Sluga odda zajca gospej in reče, kakor mu je bil naročil gospodar. Gospa je bila zelo vesela tega daru, zato ga odnese v sobo in ga pokaže gostom. Vsi so hvalili, da je izvanredno velik in težak in kako izborna pečenka bo. Gospod predstojnik je bil prijatelj divjačine, pa ga je to razveselilo, da je povabil vse prisotne goste na zajca. Naravno je, da so se vsi odzvali, ker so bili vsi ljubitelji divjačine.

Prihodnja številka izide 24. marca.

Drugi dan z pove gospa predstojnica svoji kuharici, da takoj pripravi zajca, slugi pa dé, naj ga sleče in prinese v kuhinjo. Ni minulo deset minut, kar prihiti sluga ves iz sebe in začne vpiti :

„Milostljiva, ta zajec nima mesa!“

„Kaj? Saj menda ni skakal brez mesa“, odvrne gospa.

„Poglejte, nima in nima mesa, ampak samo koža je! V nji pa je nek mah in rujava zemlja.“

Gospa gre in se prepriča, da govori sluga resnico. V tem pa se je polasti sveta jeza in začne grozno psovati siromaka Štefana, ki se je predrznil ž njima vganjati tako šalo.

„Prosim te, idi takoj k njemu in povej mu, naj mi ne pride več pred oči, ker si dovoli iz tebe — mene — nas tako šalo... on...! Kdo je on, on misli, da ima pred seboj vojake... mi smo prvi v občini!?”

V prvem trenutku se predstojniku ni zdelo vredno jeziti se radi tega, a ker mu soproga ni dala miru in mu je slikala, kako sramoto bo imel pred povabljenimi gosti, ko ne bo imel zajca... je občutil v sebi jezo in se napotil k Štefanu, da ga pošteno izlove, kakor je zaslužil.

Ko vstopi v sobo, poskoči Štefan in ga oboročno pozdravlja. Kako se pa začudi, ko opazi predstojnikovo mrko in jezno lice. Na pozdrave odgovori predstojnik jezno :

„Hvala lepa na tvoji budalosti. Kar si storil, bi bil lahko pridržal za sebe.“

„Kaj? Koga? Na kakovi budalosti, nimam o tem nobenega pojma?“

„Seveda, sedaj nočeš vedeti ničesar, ali vendar si razsrdil mojo ženo.“

„Jaz tvojo ženo, milostljivo gospo soprogo? Kedaj, kje, s čim?“

„S čim? To menda znaš, z onim bedastim zajcem, ki si mi ga poslal za moj god.“

„Menda se ni tvoja soproga razjezila zato, da sem ti poslal zajca za god?“

„Radi zajca bi se ne bila jezila, ali radi zajčje kože, katero bi si lahko pridržal, meso pa nam poslal.“

„Ali, dragi prijatelj, jaz sem že poklonil na stotine zajcev in sem jih vselčje poslal s kožo vred. Ne vem torej, čemu bi se jezili zategadelj?“

„Seveda, zajec se pošilja v koži, toda zajec, katerega si poslal nama, ni imel mesa. In to je za mojo soprogo prevelika šala in s tem si me spravil v zadrego... tembolj, ker sem na tega brezmesnega zajca povabil goste.“

„Ali, brate, jaz te ne umejem in nimam pojma o tem! Bodi uverjen, da sem ti poslal zajca takega kakoršnega sem živega ubil. A menda ni živel brez mesa.“

„Jaz ti še enkrat povem, da zajec, kojega si mi poslal nima mesa, ampak je to zajčja koža v kojoj je nabasan nekak mah in zemlja, kar je tebi dobro znano. A priznal boš gotovo, da je to za mene in za mojo soprogo prevelika šala. S takimi šalami obdaruj koga drugega, ne pa mene! Take neslane šale si zabranjujem v bodoče!“

„Ali lepo te prosim, dragi prijatelj, da se osvedočiš, da nisem kriv ničesar, pozovem mojega slugo. Naj ti pove, da ni res, česar me dolžiš.“

Štefan pozove slugo, ki ni ničesar znal. Rekel je, da je vzel zajca iz torbe, ga zanesel k predstojniku in se povrnil, da očiti gospodarju puško. Predstojnik je pa trdil, da je Štefan ozulil zajca že na lovu in natlačil kožo z mahovino in zemljo. Ubogi Štefan se je rotil, da je nedolžen in da ne ve, kako se je to zgodilo. Vendar je odšel predstojnik razjarjen domov.

Ko je bil Štefan sam v svoji sobi je bil tako razburjen, da ni znal, ali so to sanje ali je resnica. Bil si je svest nedolžnosti in da je tudi sluga nedolžen. Gotovo je kaj enakega storila predstojnikova družina. A to gotovo za to, da ga očrni pred predstojnikom, kamor je pogostoma zahajal in vsakokrat „pozabil“ dati družini darila. Ta in noben drug vzrok mora biti! Zato takoj sede za mizo in napiše listič v katerem sumi družino.

Ko je gospa dobila ta list je takoj obvestila družino. No, sedaj še le je nastal pravi krik. Družina je bila svoje nedolžnosti uverjena in se navalila z mnogobrojnimi psovki na Štefana. In s tem postopanjem, da je obdolžil Štefan družino, se je sovraštvo še povečalo. Trajalo bi bilo morebiti še naprej, da se ni zločinec sam oglasil.

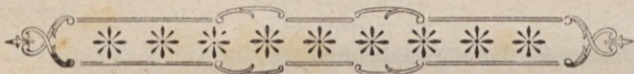
Drugi dan je bil predstojnikov imendan. Tudi zločinec mu pride čestitat; vedel je že, kake neprilike so nastale radi te nedolžne šale. V razgovoru vpraša krivec nekaj o pokojnem zajcu, da se na svoji ušesi prepriča, kako sta on in njegova soproga vzela to šalo za zlo. Zato začne krivec pomirjevati: „Bodite uverjeni, gospod predstojnik, da ni naš Štefan v tej stvari ničesar kriv. On še pojma nima, kako se je to zgodilo. Cela lovska šala je bila le njemu namenjena. Da bi bil ta nesrečni zajec namenjen predstojniku, tega nisem, kot začetnik te šale niti slutil. Stvar je bila takale: Da bo naš Štefan predvčerašnjim odšel na lov, smo znali že več dni prej. In tudi jaz sem šel nalašč ta dan na lov, seveda prej kot on. Sreča mu je nanesla, da je takoj v jutru ubil zajca. Da bi mu ga ne trebalo nositi ves dan seboj, ga je skrnil pod neko vrbo. To sem videl iz svojega skrivališča. Takoj mi je prišlo na um, da se lahko osvetim radi večkratnega zasmehovanja v našem lovskem krogu. Znano vam je, da znam polniti kože raznih živali, pa sem se domislil, da temu

zajcu vzamem meso in ga natlačim z mahom in zemljo, dokler se on ne vrne. To sem storil tako izvrstno, da bi najboljši lovec ne opazil prevare.

Tako napolnjenega zajca sem vtaknil zopet pod vrbo tako, kakor je bil prej. Štefan nič hudega sluteč, vzame zajca, odide domov in ga pošlje tebi za god. Tako, sedaj uvidite, da je ubogi Štefan popolnoma nedolžen, in sem le jaz kriv vsega tega. Jaz pa kakor rečeno, nisem znal, da je bil nesrečni zajec namenjen tebi za god.

Predstojnik in njegova soproga sta spoznala, da sta storila krivico nadporočniku. Predstojnik je napisal takoj listič nadporočniku da so že dobili krivca in da naj ga obišče. Štefan je komaj pričakoval kaj takega. Takoj se je napotil k predstojniku. Ko je stopil v sobo so ga pozdravili gostje: „Živijo, zajec brez mesa!!! Živijo lovec!!! Živijo Štefan!!!“

Hm! Sedaj bi ga morali videti! Tako gibčen ni bil niti v italijanskem boju, predno je bil ranjen. Ko so mu vse razjasnili, se umiri in reče: „Mislil sem si — ali, kakor se razvidi iz vsega, ni pomislil — da je temu gotovo kriv moj lovs i tovariš. Ali naj bode! Svojega lovskega prvenstva mu ne odstopim!“

DEDOVA TEPKA.

(Speval Zvonimir Masle.)

Ko blisek grozen — šinil glas
pretresujoč je v tibo vas:
sami Francozi v bližnjem selu
goste ob v.uu se in jelu...!

Splašilo se je vse povprek,
v gozdove svoj ubralo tek,
brezupno so bežali kmetje,
pusteč usodi vse imetje;

le stari Bača kraj vasi
družini del je, naj beži,
on pa ostane, dom varuje
in sam Francoze nagostuje.

Ostal je sam, odišel v hram —
a dobro le ni biti sam! —
premožen bil je, štel denarje
in zmeden ves presodil stvar je:

napolnil lonec je srebra
in v nočnem krilu skrivoma
po lestvi splezal je v višino
ter skrnil ga v tepkino dupljino....

Ko je po živež drugi dan
prikradel v vas se roj srčan,
še ležal Bačar je v nesvesti
v krvi, pod tepko, prav na cesti....

In ko je novi gospodar
zaman iskal ves skrit denar,

je še ubožal, kakor mnogi,
v nesreči razni in nadlogi.

Na smrt bolan je legel strt
ob oknu — češ, kdaj vzame smrt
orjaško tepko, hiraajočo,
in v silnem vetru vzdihajočo... .

Pod njo mu je umiral ded
in kazal nanjo nem in bled:
kako je ded to tepko ljubil,
zato i on je ni pogubil! — —

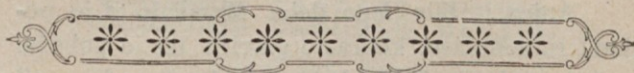
Čez noč pa je vzrohnel vihar,
divjal ob blisku je udar —
svetilo se, hreščalo, lilo,
kot bi nebo ves svod praznilo —

kot tresek silen, kakor grom
na hišo padel je polom —
lesovje strešno je škripalo,
trhljivo vse se sili vdalo...

Bolnik bolešno je dejal:
„Moj Bog, ko prej bi jaz to znal,
da tepko sem vihar podere
in še to borno streho stere!“

Le mislil sem, da zrušim prej
se, kakor tepka suhih vej —
ker sem s sekiro jej odlašal,
pod strto streho bom ugašal...!“

Ko je zazoril mladi dan,
planila sta otroka v stan:
„V podrti tepki sva odkrila
zaklad... še več kot za zdravila...!“

Vtrgana cvetlica.

(Sličica. — Spisala Hedv. Podlipška.)

Ob bistrem potoku je rastla cvetlica.

Potoček je ljubil cvetko. Občudoval je njeno lepoto, napajal jo je s kristalno vodo ter kratkočasil s svojim žuborenjem. Ob tihih večerih pa ji je pravil bajne pravljice, dokler ni nagnila nežno glavico ter zaprla očesci. In potoček je potem tiho šumljal, hoječ se, da bi je ne vzbudil. Zgodaj zjutraj pa, še predno je prišlo solnce izza gora, je potoček zopet prvi pozdravljal svojo ljubljeno.

Tako je potoček vžival neskaljeno srečo v bližini ljubljene cvetke. Domišljeval si je, da ostane tako vedno. Toda, žal le prekmalu je posegla vmes kruta roka, ki je uničila vso njegovo srečo...

Po stezi je prišla deklica ter v gledala cvetlico. „Oj, kako krasna cvetka!“ je vskliknila. „Škoda bi bilo, da stori tu žalosten konec. Vtrgati jo hočem ter jo ponesti domov, da se še kdo drug razveseli nad njeno lepoto in njenim duhom.“ Vsklonila se je, vtrgala cvetlico ter pohitela ž njo proti domu.

V grozni bolesi je potoček šumljal dalje. Le pritajene, zadušene vzdihne je bilo čuti iz njegovega žuborenja. „Nesrečnica, tako lepa, tako mlada, pa tako hudobna! S svojo nežno ročico si pokončala vso mojo srečo. Oj, cvetka moja, kako sem te ljubil!“ In tako krčevito se je stresal potoček, da so ga ribice začudeno zrlle...

Stemnilo se je. Nebo je bilo pregrnjeno z gostimi, sivimi oblaki. Bliski so švigali kakor ognjene kače, zamolkel grom je stresal zemljo. Vlila se je huda ploha, med katero je bilo pomešano ledeno zrnje. In ko je potem zopet solnce razpodilo oblake, zrla je otožno na nesrečne, v blato poteptane cvetlice okoli potočka...

Zopet je prišla po stezi deklica. Na prsni je imela pripeto lepo, svežo cvetlico. „Glej, cvetličica,“ je dejala, „glej, kako žalostno so končale tvoje tovarišice! Jednaka usoda bi bila zadela tebe, ako bi te ne bila jaz vtrgala. Poteptana v blato bi bila pozabljena od vseh. Jaz pa te hočem djati med liste v knjigo, in ko se lepo posušiš, prilepim te v spominsko knjigo svoji najljubši prijateljici.“

Potoček je ostrmel. „Oj, blaga deklica,“ je šepetal, „odpusti! Vzela si mi sicer ljubljeno cvetlico, a s tem si jo obvarovala žalostnega pogina. Sam bodem sicer, toda v tolažbo mi bode vest, da je moja ljubljenska varno shranjena.“ Skesan in osramočen je šumljal potoček dalje, vedno dalje...

Anica je bila lepo dete. Marsikdo ji je pogladil rumenolaso, kodrasto glavico ter jo pobožal po belo-rudečih licih. Vsi so jo imeli radi, mati pa jo je ljubila s prav slepo materino ljubeznijo. O, kako je bila srečna ob pogledu ljubljenega otroka!

Toda Anica je zbolela. V hudih bolečinah se je vila na posteljici. Pomagala ji niso nobena zdravila.

„Bog, o ljubi, nebeški Bog, pusti mi dete, moje edino, ljubljeno dete,“ je v nepopisni tugi molila mati ter klečala ob otrokovi posteljici.

Toda zaman so bile prošnje nesrečne matere. Predno je solnce s svojimi žarki zlatilo gore, je ležala Anica mrtva med cvetjem in gorečimi svečami. Bila je lepa, kakor angel miru in njene ustnice so se blaženo smehljale...

Noč je. Na nebu blišči tisoč in tisoč zvezdic, katere je vstvarila vsemogočna roka božja. Blagodejni spanec objema trudno zemljo. Tajinstveni mir je razlit nad vso prirodo, le tam v zaraščénem grmu prepeva slavec svoje pesmice, v koje izliva vse skrivnosti drobnega srčeca...

„Bog, o Bog, ti nisi usmiljen, nisi pravičen! Zakaj si mi vzela moj zaklad, moje vse? O kako naj živim brez ljubljene Anice!“ Obupni vzdihni prihajajo iz smrtno ranjenega srca uboge matere, kateri so pred nekoliko urami zakopali edino dete.

Soba se razsvetli. Z resnim obrazom stoji angel pred trepetajočo ženo. „Žena ne greši, ne žali Boga! Bolj kakor ti, je ljubil Gospod tvoje dete. V svoji božji vsevednosti je videl, da bi bila postala tvoja hči nesrečna za vedno. Vsa tvoja materina ljubezen bi je ne bila mogla obvarovati pred razburkanimi valovi življenja. Poptena v blato bi bila storila žalosten konec. Toda Bog tega ni dopustil! Poslal je mene, da sem vtrgal cvetko ter jo prinesel lepo, čisto in neomadeževano pred Njegov božji prestol. Spoznaj toraj Njegovo neskončno ljubezen in — skesaj se!“

Angel je izginil, žena pa se je prebudila iz težkih, mučnih sanj. „Odpusti, o Bog odpusti,“ so šepetale njene tresočé ustnice. „Ti si dal, Ti si vzela, Tvoje ime bodi hvaljeno in česčeno!“

Anica pa je v družbi nebeških duhov vživala rajsko srečo ter prosila Boga, da bi tudi njeno mamico poklical kmalu tja, kjer ni ne žalosti, ne trpljenja in ne ločitve...

ZIMA.

(Speval Ljud. Brgant.)

Čez poljano mrtvo
mrzel veter brije,
na snežene loge
solnce milo sije.

Pod odejo belo
spava gaj, dobrava,
o cvetloči vesni
sanja vsa narava.

ČARODEJKA.

(Priobčil Števo E...).

Še dandanes se tu ali tam prikaže kak slepar, ali ciganka, ki trdi, da nam zna po brazdicah na naših rokah, povedati srečno ali nesrečno prihodnost. Toda včasih je bilo še veliko več takih ljudi, ki so znali zlasti kmetsko ljudstvo prepričati o resničnosti svojega prerokovanja. Naj povem, kar mi je pravil moj rajni stric — Bog mu daj nebesa — o tem:

Ob potoku Grahovici je samotna, z grmovjem obraščena ravninica. Tu so imeli cigani, kadar so pohajali po naših krajih, svoja zbirališča. Tu so kuhali in obedovali.

Nekega popoldne sta prišla tu mimo dva mladeniča iz vasi. Videč tolpo ciganov, se malce ustavita; kar pristopi k njima stara, kruljeva, ciganka ter ju prosi, da jej pokažeta roki, češ da njima pove srečo. Nekaj časa sta se smejala, a ker sta bila radovedna, kaj da sključeno babišče pove, sta se udala. Najprej pogleda Tonetovo roko. Prime jo s svojimi drobnimi prsti, obrača jo

na vse strani, in se praska za ušesi. Slednjič reče : „Hm. hm, mladenič, ti si pod srečno zvezdo rojen. Vsako delo ti pojde od rok, loti se česar hočeš, in doživiš stare dni!“ Ko Blaže vidi, da temu tako lepo prerokuje, postane še bolj radoveden, kaj čaka njega. Končno napove starka tudi njemu dolgo in srečno življenje in sicer, ako bo le srečno drugi mlaj doživel. Do tedaj pa mora biti previden, ker mu žugajo hude nesreče. — Mladeniča jej dasta vsak nekaj in si dobro zapomnita čarodejnine besede.

Radoveden, ako je kaj resnice v cigankinih besedah, poskuša je Tone takoj v nedeljo svojo srečo v igri. Dolgo je igral in vedno dobival, tako, da je tisti dan priigral znatno svoto. Zdaj so dobile pri njemu cigankine besede šele pravo veljavo.

Ko je Blaže, ki je bil že itak bolj slabega zdravja, videl, da se izpolnjuje prerokovanje pri Tonetu, začel se je resno bati drugega mlaja. Misel, da zna tedaj umreti, ga je čisto poparila: kar bledlo se mu je po glavi. Ni se mu ljubilo niti jesti, niti piti in slednjič je tako oslabeled da je moral v posteljo. Kdor je prišel k njemu, vsakega je takoj vprašal, kdaj da bode mlaj, a nihče mu ni vedel tega natanjko povedati, ker niso imeli pratike. Očetu se je pa vendar čudno zdelo, čemu sin vedno izprašuje za mlaj, zato ga vprašajo, kaj ima opraviti z mlajem. Blaže je razkril očetu cigankino napoved, vendar očeta to ni preveč zaskrbelo.

Bilo je v nedeljo popoldne. Sosed godec je prišel nekoliko vasovat. Komaj je vstopil, že ga je Blaže ves objokan vprašal:

„Sosed, ali vi veste, kedaj ho mlaj?“

Sosed, ki je kot godec znal vsakemu povedati kak dovtip, je odvrnil Blažetu prav moško:

„Pri meni je bil mlaj v eraj popoldne ob treh“; (takrat se je namreč sosed bril) Blaže, ki ki ni razumel kam sosed meri, poskoči veselo iz postelje. Nič več se ni čutil bolnega in vsa slabost je minila. Oče se je tega jako razveselil. Pripovedovati je jel sosedu, v kakem strahu so bili vsi. Godec se je komaj vzdrževal, da se ni zasmel na ves glas in se še moško držal.

Blaže je bil zopet čvrst in zdrav; kdo bi se ne veselil tega?

Drugo nedeljo po popoldanski službi božji pa se je sosed zopet ustavlil pri Blaževih. Poprašal je kako se počuti Blaže. Oče mu je vesel pripovedoval, da sin zopet čvrsto dela prav kakor preje. Stoprav sedaj je začel godec praviti začudenemu očetu, da je šele v petek mlaj minil. — Vsi so se smejali. Blaže pa, videč, da je bila to samo prazna vraža, je sklenil, da se nikdar več ne da preslepiti s kako vražo.....

Tone pa, ki je imel prošlo nedeljo tako srečo pri igri, se e nadejal še več pridobiti. Strastno se je lotil igre in nekaj časa je res še imel srečo, a kmalo mu je ta obrnila hrbet. — V svesti si gotove sreče, ga je to jezilo in skušal je nazaj dobiti to, kar je zadnji čas zaigral. Zato je stavil čim dalje večje svote, a vedno le in le izgubljal....

Neke nedelje popoldne so zopet pili in igrali. Ker je Tone vedno izgubljal, je začel kričati nad tovariši, da sleparijo. To je one razburilo in dovedlo do tepeža! Tone je omahnil nezavesten.... Tri dni pozneje pa so ga ljudje spremili na mirodvor k večnemu počitku. — — —

Tako žalostni so nasledki vraž! Vsakemu se seve ne prigodi kaj takega, dasi se marsikdo prepriča, da je to le bedarija. Kako težko, skoro nemožno, je prepričati kmeta v kaki hribovski vasi, da ni čarovnic, zakladov, strahov itd. Če mu živinče zbolji, pošlje preje po zagovornika kakor po zdravnika; ako se živinčetu zboljša, ne prepriča ga živa duša, da ni to zagovornikov vseh. Žalostno je to! Tembolj pa nas mora boleti srce, ko vidimo, da se otroci pitajo s takimi vražami že preje, kakor se pa uče abecede.

Toda, upajmo da se tudi v tem oziru zjasni med našim ljudstvom!

Snajenje sadnega drevja.

Spisal Jos. Zupan.

Bliža se nam zopet pomladna doba. Sneg kopni, in mati zemlja se nam zopet smehlja počivši se pod belo odejo. Za kmetovalca se pričinja že raznovrstno delo krog domačih voglov in po sadovnjakih.

Žalibog, da se po teh slednjih v naših krajih vse premalo stori! Ko vsadi gospodar drevesce, potem se malo ali nič ne briga zanj, zadovoljen je, da le raste. Drugo, n. pr. obrezovati, lepo privezovati, varovati ga škodljivih mrčesov, to mu ni mar. Žalostno je videti tak sadovnjak, kjer je vse drevje skrivljeno na vse strani in stare polomnjene veje mahajo raz dreves, dokler ne pride kak vihar, ki jih pomeče na tla. To je očividni znak, da ni imelo tako drevje v mladosti potrebne opore t. j. kola, niti pozneje umne roke skrbnega gospodarja, ki bi vsako leto drevje lepo osnažila. Naj bi gospod rji sadnih vrtov, uprav ta čas, v kojem smo sedaj, uporabili zato, da bi osnažili sadovnjake.

Letos je po sadnem drevju posebno veliko gosenic, najrajši so po jablanih in slivah (češpljah). Na koncu vej visi v kakem starem listu in kakor v pajčevino zarita zalega, iz katere se razvi-

jejo spomladi ko začne drevje poganjati, mlade gosence, ki delajo potem ogromno škodo, ker vse sproti uničijo tam v bližini, kjer se drže sedaj. To je treba sedaj odstraniti dokler so še skupaj ko je še bolj hladno. Na visokih vejah in vrhah, kamor ne more doseči z lestvo, so najboljše škarje, ki so nalašč zato in se dobe pri vseh trgovcih z železnino. Te se nasade na dolg, ne pretežek drog, nanje se priveže vrstica, in se lepo porežejo vsi vršički tam, kjer se vidijo že prej opisani mehurčki iz pajčevine, katere vrzi vse potem v ogenj. Kar je polomil sneg moraš lepo odrezati ali odžagati približno tam, kjer raste ali poganja kakšna mladika. Kjer se debela drži mah in stara skorja, ju lepo odstrani. Veje, kjer so pregoste, in teh vidimo pri mladih drevescih veliko preveč, lepo pereži s škarjami, posebno tiste, ki rastejo druga v drugo in se na ta način ob viharju drgnejo in ranijo. Veje rezati in krajšati se našim kmetovalcem navadno zdi škoda; rajši puste, da zraste bolj grmu, kakor drevescu podobno. To je le škoda gospodarjev samih, ker prvič tako drevo veliko pozneje rodi, ker preobilno število vej pije in vzame ves, tudi za sad namenjeni sok. Drugič pa, če se je tudi sad ohranil, ne more lepo zoreti, ker je preveč v senci vsled obilnih vej. Mladike na vejah in vrhovih mladih drevesc lepo pristriži, tako, da bode z dna oko ven, na tisto stran, kjer vidiš, da je več prostora. Na ta način zraste drevesce z lepo krono. Lepo sadno drevje dela čast gospodarjem in celim soseskam. Nasprotno se pa pozna na zane-marjenih sadovnjakih nebrižnost gospodarjev do tega svojega, za gospodarski napredek tolikanj važnega predmeta.

Domači zdravnik.

(Iv. V. St.)

Zdravilo zoper revmatizem. Učitelj čebeloreje na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru in zdravnik v Mariboru dr. Terč je delal s čebelami razne poskuse. 15. junja 1904. je pa v seji avstrijskega zdravniškega društva na Dunaju prebral svojo zanimivo študijo o delovanju „čebelnega pika napram revmatizmu.“ S pikom čebele se da revmatizem, in naj je že tudi zastarel, temeljito ozdraviti. Dr. Terč je navedel 500 takih poskusov, ki so sijajno uspeli. Njegovo razlaganje je na kratko to-le: Ako nas piči čebela čutimo nekaj žgoč ogenj, a mesto, kjer nas je pičila, oteče. Tudi glavobol nastopi tu in tam. Kogar je čebela pičila že večkrat, se privadi njegov organizem na ta strup in ne oteče več in dotični je zoper čebel n pik zavarovan. Ako pustimo, da nas piči čebela na mestu, kjer čutimo revmatizem, nastopi otekline po več želih in revmatična bol zgine. Ta

način se mora ponavljati tako dolgo, dokler ni organizem popolnoma vtrjen zoper čebel n pik. Tako telo, ki je neobčutno zoper pik čebele t. j. da ne oteče, je tudi neobčutno zoper revmatizem, pravi dr. Terč. To zdravljenje priporočuje dr. Terč tudi zoper mišični revmatizem in zoper živčne bolezni. Ako se ozdravljanje potrdi, bomo imeli v mali domači stvarici ozdravljajoče sredstvo prve vrste. — Zopet dokaz, kako dobroto imamo od čebeloreje.

Nekaj o jabolkah. Jabolko ni le dobra hrana, ampak tudi zdravilo. Ono ohranjuje več ogljenčeve kisline v lahko prebavni spojini, kakor drugo sadje. Vživanje jabolka pred spanjem deluje izvrstno na možgane in na jetra, pospešuje mirno spanje, veže kisline želodca, desinficira duh ust, pospešuje prebavo ter je zdravilo zoper vratobol.

Ne nosite na mizo sveže pečenega kruha. Vsak vpraša: zakaj ne? Sveži kruh najbolj tekne! — To je resnica; ali žal, nam to zelo škodi. Čvrsto pečeni kruh se da že na pol prebaviti z žvečenjem, dočim se sveži kruh sklopi v trde klopce. Ti namočeni s slinami, se dado seveda pogoltniti, a leže v želodcu, kakor kamenje. Želodčni sok ne more teh žilavih, polzkih komadov razkrojiti. Ti ležijo v njem in dražijo živce. Posledice so pomankanje teka, glavobol, otekanje želodca. Iz vsega tega se razvidi in je priporočati, naj novo pečeni kruh leži najmanj 24 ur na hladnem prostoru.

Rast las in oziroma brade se pospešuje, ako peremo glavo s hladno vodo. Pri tem izpade seveda nekaj las, ki niso dovolj okoreninjene. A to nič ne dé. Rastejo potem bolje one, ki imajo dobre korenine.

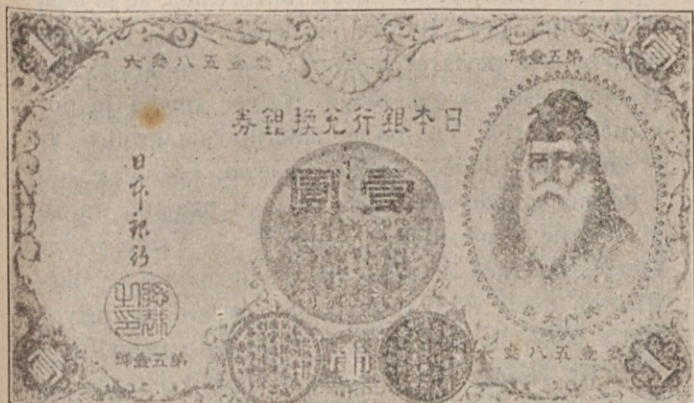
Koledarček.

Marec.

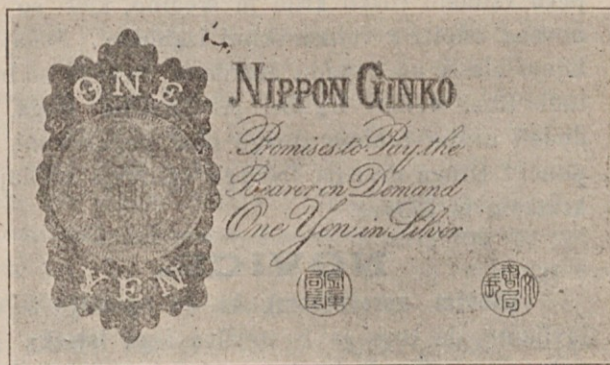
12. I. postna nedelja. (Evangelij: Hudobni duh skuša Jezusa.) Gregor I. Veliki, papež; Teofaneg. op. Ta teden je kvatrti teden, torej post in zdržek mesnih jedi v sredo, petek in soboto. — 13. ponedeljek. Rozina, vd.; Evfrazija, dev. — 14. torek. Matilda, kraljica; Evtihij, muč.; Pavlina. — Prvi krajec je danes ob 9:30" predpoludne. Neprijetno, deževno vreme. — 15. kvatrna sredo Longin, m.; — 16. četrtek. Hilarij in Tacijan, muč.; patrona goriška; Heribert, šk. — 17. kvatrti petek. (Sulica in žebli N. G. J. Kr.) Patricij, šk.; Jedert, dev. — 18. kvatrna sobota. Ciril, škof; Edvard, kralj.

19. II. postna nedelja. (Evangelij: Jezus se na gori izpremeni.) Jožef ženin D. M. in varuh katoliške Cerkve. — 20. ponedeljek. Feliks in tov. muč.; Evgenij, muč. — 21. torek Benedikt, opat; Serajun, muč. — Dne 21. t. m. je lunin ščep ob 5 uri 55' 30" zjutraj. Tudi ta teden bo še mokroten. Danes vziđe solnce ob 6 uri 8', zaide pa ob 6 uri 17', dan je dolg 12 ur 9' — 22. sredo. Benvenut, šk.; Bazil muč.; Oktavijan; Lea. — 23. četrtek. Viktorijan, muč.; Miklavž F. muč. — 24. petek. (Plašč. N. G. J. Kr.) Gabrijel, nadangelj. — 25. sobota, Oznanjenje Mariji Devici.

Japonski denar „Yen.“

(Sprednja stran.)

(Nasprotna stran.)

Kaj pravi politika ?

Avstrija-Ogrsko. D r ž a v n i z b o r. Grof Vetter, ki je bil odložil predsedniško čast, kakor smo že zadnjic javili, je bil zopet izvoljen za predsednika. — Zbornica je dovolila vladi vojaške novice. Znamenit je bil pri tej razpravi govor dalmatinskega poslanca Biankinija, ki je dokazoval potrebo, da naša država pomnoži svojo mornarico in utrdi obal Adrije. Par burnih sej so provzročili socialni demokratje in Vsenemci. Smrt nekega vojaka jim je dala povod, da so ostro šibali grdo ravnanje z bolanimi vojaki in pa razmere v vojaških bolnišnicah. — Zbornici je vlada predložila nov obrtni zakon, ki pa ne ugaja zelo. Poslanci so našli mnogo hib. V proračunskem odseku je katoliško-narodni poslanec dr. Žitnik obširno opisaval neznosne in nečuvvene šolske razmere v Istri, Trstu in na Koroškem. Mnogo se je govorilo v odseku tudi o razmerah pri avstrijskem Lloyd. Vlada daje tej družbi vsako leto več milijonov podpore. Ker steče kmalu pogodba, bi jo bilo treba ponoviti. Ker pa je bilo mnogo pritožb proti de ovanju in upravi Lloyda, so hoteli biti poslanci na čistem, ka je resnice na teh govoricah, preden dovolijo zopet podporo. In prišle so na dan stvari, ki ne delajo časti družbi. Izvolil se je odsek, ki pride še pred veliko nočjo v Trst, da se na lastne oči prepriča, kako stoje stvari. Svetovalo se je vladi, naj premesti vodstvo Lloyda iz Trsta na Dunaj. Vlada pa se še ni odločila. — Tiskovni odsek je sklenil, da državni in deželni poslanci ne smejo biti med zasedanjem odgovorni uredniki listov. — Na Ogrskem kriza še vedno ni rešena. Cesar še vedno zaslišava razne ogrske politike. Največje težave dela vojaško prašanje, ker cesar noče nič odjenjati; med tem ko je pripravljen Ogrom na gospodarskem polju marsikaj dovoliti. Košut sam bi bil pripravljen, odložiti za nekaj časa vojaško

prašanje gotov, da se reši kriza, toda mlajši radikalnejši člani njegove stranke, hočejo, da se takoj ugodi vsem zahtevam.

Rusija. Na ruskem se še vedno ni poleglo. Vedno prihajajo še poročila iz jednega ali drugega mesta, da delavci štrajkajo. Hudi izgredi so bili posebno na Kavkazu. Štrajkujoči so kar ropali. — Car je izdal oklic na svoje podanike, v katerem jih kliče k redu, svari pred hujskači, ki uporabljajo težke dneve Rusije, da bi jo ugonobili, priporoča potrpljenje, ker hoče zboljšati stanje svojega ljudstva, ne bo pa dal ustave, ker ta ni primerna ruskim razmeram ampak ohraniti se hoče dosedanja oblika vladanja. — General Stesselj je prišel že domov. Ko je stopil na ruska tla v Teodoziji, so mu priredili slovesen sprejem. V Petrogradu pa ni bilo slovesnega sprejema vsled žalovanja za velikim knezom Sergijem.

Italija. Minister za javna dela je bil predložil, zbornici načrt, po katerem bi bil na ital železnicah onemogočen štrajk. Na ta način bi bilo socialnim demokratom izbito iz rok mogočno orožje. Zato so uprizorili obstrukcijo na železnicah. Vsi delavci so se namreč najvestneje držali ukazov zastarelega opravnika tako, da so imeli vlaki po 6—7 ur zamude in da mnogi vlaki sploh niso vozili. Vse ljudstvo je bilo proti železničarjem in so jih tudi pretepali. — Ministrstvo Giolittijevo je odstopilo nenadoma. Kot vzrok se navaja bolezen. Giolitti je menda res bolan, toda pravi vzrok odstopu je obstrukcija železničarjev, ker se je ministru očitalo, da je ni znal prepričati. Kdo bo njegov naslednik, se še ne ve. Z odstopom Giolittija je nehala obstrukcija.

Balkan. Turčija se pripravlja z vso silo na vojsko. Turški vojaki ker morijo uboge kristjane. Tudi vstaši ne spijo. Žal, da ni med srbskimi in bolgarskimi vstaši prave sloge, ampak se pobijajo tudi oni med seboj. Pred Solunom stoji del avstrijske vojne mornarice.

Vojska Huda, da strašna vojska se bije že nekaj dni v Mandžuriji Japonci so napadli najprvo vstočno rusko krilo in sredino, kjer so bili povsod odbiti z velikanskimi izgubami. Sedaj se bijejo zlasti na zapadu Mukdena. Seveda so imeli tudi Rusi velike izgube. Mi molimo Boga, naj dodeli našim bratom zmago nad poganskimi Japonci! Druga divizija tretjega brodovja odpluje v kratkem iz Libave.

NOVICE.

(Novim naročnikom), ki se oglašajo te dni, javljamo, da nam je 1 številka tega letnika popolnoma pošla. Dobe jo morda pozneje, če bo v tiskarni manj dela in se bo ta številka v novo natisnila.

(Velikonočno sveto obhajilo) se začne s posebnim papeževim dovoljenjem že s prvo postdo nedeljo in se konča s praznikom svete Trojice. To dovoljenje velja le za tržaško-koprsko škofijo in sicer za dve leti.

(Smrtna kosa.) Na Opčinah je umrl g. Jakob Hrovatin, posestnik in tajnik „Konsumnega društva“ in „Zavarovalnice goveje živine“.

(† Jožefa Čopić.) Iz zavoda sv. Nikolaja smo preleli: V „Bogoljubu“ sem čitala, da je umrla v Ramlah v (Egiptu) vrla Slovenka, društvenica „krščanske zveze Slovenk“ Jožefa Čopić iz Lokovice. Pokojna je bila nekdanja gojenka zavoda sv. Nikolaja, ter se ga je tudi v tujini spominjala. Pisala je voditeljici večkrat prav udana in prisrčna pisma. Lani je poslala zavodu 20 K iz Afrike.

Pred par meseci je pi-ala, da se povrne v domovino. Pismo me je ganilo do solz. Sedaj pa dobre in blage Josipine ni več med živimi. Bila je res uzorna služkinja, ki si je, kakor upam, zaslužila nebesa. Hudo mi je pri srcu, da moram položiti cvetko žalosti na sveži grob njej, ki sem jo te dni pričakovala in jo tako goreče ljubila.

V miru počivaj, blaga duša!

Zmagoslava

(Iz Doline.) Plesu posvetè v postnem času nekateri listi skoro polovico svojih predalov. Zato upamo, da nam bo „Druž. Prijatelj“ prepustil vsaj nekaj vrst, da poročamo o našem „plesu“. Pri nas smo imeli te dni prav živahen ples. Plesaike sicer niso bile v kostumih najnovejše pariške mode, ki izpraznijo žep tudi očetu-uradniku; ne — plesalo se je na velik dobiček: Marijine hčere in sestre so tekmovala v proslavi te dni tako žaljenega Boga. Vrstile so se od ponedeljka do srede v češčenju presv. Srca Jezusovega. Od 4—5 pop. so imele v cerkvi skupno uro molitve. Molile in prepevale so prav iz srca.

Da bi pa imela družba primerno zabavo tudi zunaj cerkve, je poskrbelo vodstvo za malo,

nedolžno veselico, ki je bila zajedno prva veselica naše Marijine družbe. Predstavljala se je lepa in koristna igra „Lurška pastirica“. Dasi so naša dekleta šele prvokrat nastopila, so vendar hvalevredno rešila svoje uloge. Največ smeha je povzročila Barba. Vse pa je nadkriljevala grofica, ki je znala kaj dobro združiti neverno, ošabno gospo z udano spokorjenko. Igra je tako ugajala, da se je morala v ponedeljek ponoviti. — Vstop je bil brezplačen tudi za neudinje. Tako upamo še marsikatero dekle oteti posvetnim mrežam ter privabiti v Marijino družbo, ki se tako lepo razcvita.

(Iz Jelšan). Na Pasjaku v župniji Jelšane je sedaj čedna cerkvena sv. Mihaela nadangelja. Vaščani so storili kar so mogli, da bode ta hiša božja kolikor možno olepšana. Kako radi bi imeli še sv. križev pot v nji!

In hvala Bogu, zadosilo se je i tej želji in to z velikodušnim darom gospe Apolonije Prebilič soproge gosp. Josipa Prebiliča, gostilničarja in obč. svetovalca na Pasjaku, katera je za nabavo tako zaželjenega sv. križevega pota darovala 240 kron, za katere se jej tem potom izreka prisrčna zahvala. Bog povrni!

Bog vzbudi našim siromašnim cerkvam obilo takih dobrotnikov.

(Iz Črnega vrha nad Idrijo.) Dobili smo hudo zimo: snega je čez jeden meter. Vendar pa je pri nas že narodna pomlad; evo vam njenega cvetja: hranilnica in posojilnica, kmetijsko društvo, kmetijska podružnica, gasilno društvo, slov. katol. izobraževalno društvo, tamburaški zbor in deklška Marijina družba. — Slov. kat. izobraževalno društvo je priredilo zadnji čas veselico s tamburanjem, petjem in šaloigro Dr. Vsezna! in njegov sluga Štipko Tiček. Vspeh je bil vsestransko sijajen!

(Za zavod sv. Nikolaja so darovali velečastiti gg.: Auser Fran, župnik R diče 10 K. Bezenšek Jurij, župnik Čodrom 2 K. Bobine Ivan, župnik Broslovče 3 K. Bover I., dekan, Pliberk, Koroško 5 kron. Batič Valentin, kaplan, Tolmin 3 K. Bogulin M., župnik v pokoju, Smaegitov 3 K. Buzonor I., duhovnik, Veliki Gaber, Št. Vit 3 K. Župništvo Drožgoče 2 K 50 st. Dovnik Ivan, dekan 5 K. Dr. Alojzij Fajduti, Gorica, stolni prošt, 2 kron. Gužanski, župnik 5 K. Gregorič Simon ml., župnik, Sedlo 5 K. Hojnik Ivan, kaplan, Železna Kapla 1 krono. Jerika Martin, župnik, Novomesto 2 K. Zekelj Valentin, župnik, Sv. Križ Jesenice 5 K. Jenko Stefan, župnik 2 K. 60 st. Jurko S., kaplan Žabnice 5 K. Jemer Anton, Podlipa, Vrhnika 4 K. Kodre Ivan, župnik, S. Križ 4 K. Kranjec Jožef, župnik, Kominje 4 K. Koloric Fran, župnik, Celovec 2 K.

Bog stotero povrni!

(Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) je imela svojo 159. vodstveno sejo dne 22. febr. 1905. Začetek ob 2. pop. uri.

Prvomestnik je obvestil navzoče, da se je naprošen 15. januarja t. l. vdeležil shoda pri sv. Jakobu v Rožu na Koroškem. Označil je nenavadno narodno vnemo tamošnjega ljudstva. Samo od sebe je namreč prišlo na to misel, da pozida tu štirirazredno slovensko šolo in ne odneha od tega svojega trdnega sklepa. Imenom vodstva je pozdravil na shodu navzoče in jim obljubil družbine požrtvovalnosti za to šolo do najskrajnejših mej. — V smislu § 18. družbinih pravil so se vdeležile vodstvene seje kot svetovalke prvomestnice ljubljanskih podružnic gospe Franja dr. Tavčarjeva, Ivana Župančičeva, Marija Trčekova ter zastopnice litijskih Slovenk gospa Terezina Svetecova in gdč. Ljudmila Bobledova, kakor tudi prvomestnik sv. jakobsko-trnovske moške podružnice dr. Fran Papež.

V njihovi navzočnosti se je natančno premotrilo vse družbino stanje glede kave in se ponavljaje glasovalo za to, da se vstraja pri sklepu storjenem v 155. vodstveni seji z dne 12. okt. 1904, ki se je tovarnarju g. Ivanu Jebačinu, iz posebne družbine obzirnosti, službeno vročil še le 30. novembra 1904. št. 6.210. — Glasom tega sklepa izza 12. oktobra p. l. se je pretrgala vez med družbo in dosedanjim zalagateljem družbine kave, g. Jebačinom v Ljubljani, vsled širši javnosti že znanih dogodkov.

Nato se je na podlagi vodstvu došlih ponudb oddala dobava kavinih izdelkov v korist družbe najboljšim ponudnikom.

S temi svojimi sklepi se je družba glede kave postavila ob enem na brezprimerno boljše materialno stalo, nego ga je mogla zavzeti do danes. — O končnih korakih v tej stvari se obvesti vesoljni slovenski narod svoječasno po posebnem naznanilu. — Potem ko se je še sklenilo, da se založi nov družbin „narodni kolek“, je prvomestnik zaključil sejo ob 6. uri zvečer.

Ob enem naznanja ista družba, da se je pri založnikih družbinih vžigalic gg. bratih Perdan v Ljubljani in pri založništvu družbinega pralnega mila izvršila najstrožja revizija, ki je uverila družbino vodstvo, da so te založniške tvrdke oddajale vestno vse po pogodbi naši družbi pripadajoče prispevke. Ob tej priliki opozarjamo vse cenjene slovenske rodoljubkinje in rodoljube, da rabijo izključno le družbine vžigalice in družbino pralno milo. S tem se zagotavljajo družbi stalni dohodki, in rabijo objednem le najboljši izdelki.

(Sprememba voznega reda s 4. marcem na progah Divača - Pulj in Trst - Poreč. — Na črti Divača - Pulj vozi od dne 4. marca v-aki tork

in soboto brzovlak št 5 ter ima zvezo z dunajskim brzovlakom južne železnice št. 2/a Odhod iz Divače ob 6. uri 34 minut, prihod v Pulj ob 9. uri 25 minut predpoludne. Osební vlak št. 12. odhaja iz Pulja 5 minut prej (ob 5. uri 15 minut zjutraj), ter dospe v Divačo ob 8. uri 52 minut. Brzovlaka 3 in 5 se bosta vstavljala tudi v Vodnjaku. Na lokalni železnici Trst-Poreč bo osebni vlak št. 712 prihajal v Trst-Sv. Andrej ob 8. uri 35 minut. In osebni vlak št. 13. bo prihajal v Buje ob 10. uri 15 minut.

(Dober nasvet). Če bi „Druž. prijatelj“ natisnil „tržne cene“ in „denarne kurze“, bi bilo zelo dobro in pri nas bi ga rajše čitali in izpolnjevala bi se želja mnogih. Tako nam je pisal prijatelj. Temu dostavljamo mi prošnjo, da naj nam kdo kaj poroča od časa do časa.

(Nemško šolo v Barkovljah) hoče zgraditi nemški „Schulverein“

(Tunel skozi Karavanke) bo stal okolo 14 milijonov več nego je bilo proračunjeno. Od Celovca skozi Jesenice do Trsta bo nova železniška proga veljala 61,600.000 kron več nego je bilo proračunjeno.

(V Ljubljani nameravajo ustanoviti) protinemškutarski klub. Kdor hoče biti narodnjak, mora stopiti v ta klub in se zavezati, da bo za vsako tujko, ki jo bo izpregovoril, plačal 2 vin. za Ciril-Methodovo družbo. Če bodo naši narodnjaki tako pogumni in bodo res ustanovili tak klub, bomo svoječasno sporočili.

(Potrebno železnično postajališče) zgrade najbrž med železnično progo Brezovica-Preserje.

(Vlaki dobe druge številke). Osebni in brzovlaki južne železnice dobe s 1. majem t. l. poleg časovnih izprememb tudi druge, deloma mnogo večje številke.

(Sledečo lepo misel) smo zalotili v nekem slov. časniku: „Ako bi se za vsako dobro reč tako agitiralo, kakor to store prireditelji plesov za svoje zabave, bila bi Slovenija za petdeset let naprej!“

Mi pa dostavljamo: Ako bi se posrečilo letos uspešno zakopati pusta, tako, da ne bi več vstal, bila bi Slovenija še za drugih petdeset let naprej!

(III. Razred na železnicah najbolj zdrav) — Iz Nemčije poročajo o zdravniških preiskavah, ki so menda dognale, da je II. razred na železnicah zdravju nevaren, ker je v njegovih blazinah največ bakterij. III. razred je pa najbolj zdrav, ker se ga najložje čisti.

(Berač, ki je zapustil dva milijona Rotschildu). Neki Abram Fidler je prišel kot berač peš iz Rusije na Francosko. Lani meseca avgusta je umrl v Nici ter določil svojim glavnim dedičem

glavarja družine Rotschildove v Parizu. Spočetka si je Rotschild mislil, da se je beraču zmešalo, ali pozneje se je dognalo, da je zapustil vrednostnih papirjev za 2 milijona frankov. Rotschild tega denarja ni hotel sprejeti, marveč je poiskal revne sorodnike pokojnega ter jih tudi res našel v Rusiji. Med te se razdeli premoženje.

(Največ zdravnikov na svetu) ima ruski car. Ima jih osemindvajset, a ti so najboljši zdravniki celega carstva. Med njimi je eden vrhovni zdravnik, deset začasnih, trije kirurgi, štirječasni kirurgi, dva zdravnika za oči, dva zdravnika za noge, dva dvorska zdravnika in naposled še trije posebni zdravniki za carico.

Po pustu.

(Spisala — Mária Topolnikova.)

Pustni torek! Otroci skačejo kričoč in se veseleč sem in tje po vasi; mnogi so si zakrili obraz z raznovrstnimi predpustnimi šemami. Pustimo jim to veselje — so pač otroci in posnemajo starejše!

Iz gostilne „pri Jelenu“ se sliši rajanje in vriskanje, vmes pa prasketanje plesalcev. Dim se vali po sobi v takih oblakih, da se komaj razločijo ljudje, pevajoči in si napivajoči razne zdravice.

Večerni zvon iz visokih lin farne cerkve se oglasi, opominjajoč vsakega zemljana k molitvi. Zvonilo je „Zdravo Marijo.“

„Pri Jelenu“ se nihče ne zmeni za ta glas. Rajajo in vpijejo, kakor bi znoreli. Ubogi ljudje! Kako hropejo in se potè. Ura je odbila najst. Zvon v zvoniku, napovedujoč svetu post, je zopet zapel, pel in spet obmolknil, a v gostilni je bil šum vedno strastnejši, plesalci so se udajali plesu, utrujeni — pijani. . . .

Jeden med njimi je že skoraj omagal. Brez moči se zgrudi na bližnji stol. Drugi to hitro opazijo, dvignejo ga in polože na mizo čes: pustni kralj ne sme omagovati. Potem začne skakati in plesati okoli njega in ga častiti, nekateri celo poklekujajo. . . .

V zvoniku zopet zazvoni v jutranji zori: „Zdravo Marijo.“ Slavljence predpustnih norcev v gostilni ga že ni več slišal. Njegova duša se je ločila od telesa na mizi, sredi pijanih plesalcev. . . .

Ko so mu konečno ponujali žganja, da bi se okrepčal, opazili so z grozo, da je — mrtev. Bežali so, in kmalu je bil sam. . . .

Zalostna pepelnica! V cerkvi je pepel spominjal vernike na smrt — na odru plesalcev pa je vladala prava, grozna smrt.

Nesrečni greh, kako grenek je tvoj sad!

Drobtine.

Pravda za gos. Pred deželnim sodiščem v Gothi je končala te dni pravda za gos, ki je stala tri marke in pol. Stroški te pravde so narasli na 3000 mark. Tožitelj, vodja tiskarne v Bischlebn, kateri je dolžil nekega tamošnjega kmetovalca po krivem, da hrani gos, katera mu je ušla mora plačati vse stroške. Samo pristojbine za priče znašajo približno 90 mark.

Trinožna deklica. Iz Moskve se poroča, da je dr. Fr. P. Krasnobajev v zadnjo sejo ruskih kirurgov pripeljal šestletno deklico, ki imela tri noge. Deklica se je rodila z malim in trdim turom v bližini bedrenega vretenca na hrbtovi strani. Navidezni tur je raste polagoma in je sčasoma postal noga in sicer tretja noga, na kateri so pa bili le štirje prsti. Delovanje te tretje noge, ki visi iz hrbta na medenico, je zelo majhno.

Šola za kuhanje. Na Nemškem je 230 šol, v katerih se ženske uče kuhati. V londonskih šolah se je učilo kuhati leta 1888 do 1890 blizu 37.000 deklic, a danes je to število vsakakor večje. Po tem se vidi skrb države za izobrazbo ženskega spola. In pri nas?

Zgodovina kave. Kedaj se pri nas začeli piti kavo, se ne ve natančno. Nekateri trdijo, da se je prva čaša popila v Rimu leta 1625, ter da so Benečani bili prvi, ki so večje množine kave pripeljali v Evropo. Leta 1645 so kavo v južni Italiji že splošno pili. L. 1650 je prišla kava v Marsiljo in že l. 1671. so na ondodni borzi ustanovili prvo kavarno, ki je izbornu uspevala. To mesto se je tudi pričelo kmalu pečati z obširno kavino trgovino. — V Parizu je prišla kava v navado šele l. 1669., l. 1672. se je ondi ustanovila prva kavarna. V Amsterdamu je obstojala kavarna že l. 1666., v Londonu l. 1652. Kralj Karol II. je prepovedal l. 1675. vse kavarne iz političnih ozirov; a je moral to prepoved že čez nekaj dni umakniti, ker so „kavopivci“, ki jih je takrat bilo že precejšnje število, grozili z uporom. Znamenite dunajske kavarne datirajo šele od l. 1683. Takrat je bila namreč ustanovljena na Dunaju prva kavarna.

Lov na volkove na Ruskem. Poseben način lova, v katerem je korist združena z zabavo, imajo na Ruskem in sicer na volkove. Več izurjenih strelcev sede na lahke sani, v katere so vpreženi iskrni konji. Voznik mora biti v svojem poslu že izurjen. Na voz vzamejo lovci seboj še mladega prašička. Ko ga kdo vščipne v nogo, prašiček zaevili in njegov glas obrne nase pozornost volkov, ki si zažele mastne svinjske pečenke. Takoj se seveda zapode volkovi za sanmi. Da jih zvabijo lovci kolikor mogoče blizu, tupatam pokažejo volkovom prašička. Vsaka zver, ki si drzne preblizu, pade, zadeta od smrtonosne svinčenke. Konji se seveda plaše pred volkovi ter dirjajo po bliskovo po ravnini. Vse je podobno divjemu lovu. Vozniku in strelcem je treba mirne roke in hladne krvi, ker pogled na lesketajoče se volje oči in odprta žrela iz tolike bližine ni baš prijeten.

Vjeti golob. Prirodoslovec Dupon je gledal nekdanj, kako se je jeden golob zapletel z nogo v zanjko. Golob se je skušal rešiti. Ko pa se je utrudil, zagolci in kmalu prileti k njemu cela četa golobov. Malo trenutkov in začno se drug za drugim zaganjati v zanjko, dokler jo pretrgajo. Za kratko časa je bil rešen golob. Tako oni, ki ne sejejo in žanjejo . . . istotako vsaka žival. — In človek? Najmodrejši, najvišji med vsem stvarstvom? Pač res, kakor poje Josip Stritar v znani pesmi o ptiču:

preblizu tu si pri človeku,
človeka tica se mi boj.
Ne veseli se tuje sreče
podira rad, mori povsod.

Veter, posredovalec med zakonom. V Sumatri označuje veter, kako dolgo mora ostati udovica neudana. Ako ženi umre soproj, zabije ona v zemljo pred vrata kolec. na katerega dene zastavo. Dokler veter zastave ne raztrga se ne sme vdovica poročiti. Kako hitro se pokaže na zastavi najmanjša razpoka, sme odložiti žalovanje in iti za onim kakor jo zasnuhi. Pravijo, da žene, ko zbirajo blago za zastavo ne gledajo na njegovo trpežnost.

Nek bankir je prišel k baronu Rotšildu in se mu potožil: „Dal sem grofu S. 10.000 gld. Ta je pa odpotoval v Carigrad ne da bi mi dal dolžno pismo.“ Rotšild odvrne: „Pišite mu takoj, naj vam plača onih 100.000 gld.“ — „Ali on mi je dolžan samo 10.000 gld.“ — „Prav zato, reče zviti Rotšild takoj Vam odpiše, da vam je dolžan samo 10.000 gld. in imeli bodele potrdilo.“

Izselilo se je v Ameriko leta 1904 iz raznih krajev sveta 812.720 oseb, 44.326 manje nego l. 1900. Največ izseljencev je bilo iz Italije, namreč 192.280, za njo pride takoj Avstro-Ogerska s 177.155 izseljencev. Od izseljencev je bilo 548.100 moških in 263.770 ženskih. Denarja so izseljenci ponesli seboj 20,894.380 dolarjev (1 dolar — 5 K).

Živ pokopan. — Iz Banjaluke poročajo: Tu je umrl obrtnik Stojan Koljavič Bulgafin. Po pogrebu sta ostala na njegovem grobu le grobokopa, ki sta pričela sipati v jamo zemljo. Nakrat začujeta iz groba glas: „Bratje, zakaj me živega zakopavate?“ Grobokopa sta prestrašena pobegnili in prijavila stvar redarstvu. Policija je hitro odprla krsto, a bilo je seve prepozno. Stojan je ležal v krsti zaduščen.

Lakota na Srbskem. — Lani je bila na Srbskem velika suša; več mesecev ni deževalo. Posledica tega je bila slaba letina, sedaj pa velika revščina in celo — lakota.

Podgane snedle 100.000 frankov. — V Parizu sta hranila neki mož in žena vrednostne papirje. Ko sta hotela odstriči odrezke, da potegneta obresti, sta našla le male koščke zgrizen od podgan. Papirji so bili vredni 100.000 frankov.

Kupujte narodni kolec!

Vzgojeslovni drobiž.

I.

„Mnogo smeha je v družbi bedakov,“ — pravi nek pregovor. A s tem ni obsojena v aka šala in veselost Človeku, ki ima dokaj skrbi, opravil in resnih nalog, dobro de, da si v tovaršiji veselih in poštenih prijateljev včasih oddahne, se nasmeje, pošali ali pesem zapoje. Smeh pospešuje pri jedi tek in prebavo, okrepi živce in izbistri oči, razširi prsa, očisti pljuča, daje pogum in veselje do dela in življenja, utrdi telo, razžene oblake na obzorju duha, tudi skrbi in jezo. Po kratkem odmoru in razveseljevanju se človek pogumnega duha zopet poprime svojih poslov. Seveda da smeh, šala, veselje mora biti vselej pošteno, kjer vlada greh in zloba, tam ni pristne radosti.

II.

Mali otročiči se včasih kislo in čmerikavo drže, ali celo jokajo — ne vsled trmoglavosti, nego vsled bolehavosti. Njih telo je še slabotno in zelo občutljivo: ne sme se jim dajati kterebody jedi ali pijače, ker jim marsikaj škodi, kar mi lahko prebavljamo. Varovati se jih mora, da se ne razhlade. Pogostoma jih boli glava, ali želodec, ali jih ščiplje v črevesih. Zle volje so vselej, ako se z njimi slabo ravna, ali nad njimi kriči. Varovati se jih mora tudi vsega, kar bi jih ustrašilo, kajti strah zelo škodi njih živcem. Mali otrok naj vidi pred seboj le prijazne obraze, naj se ravna z njim pravično, ljubeznjivo, naj se ga razveseljuje, naj se mu priskrbi igrač, naj se mu nujno postreže v vsaki potrebi. Vedno naj sveti „zlata zarja“ na nebu detinstva. Krščanski stariši — zapomnite si to!

Naše slike.

Japonske čete v Mandžuriji imajo poseben papirnat denar, kakoršnega vidite v danes priobčenih slikah. Tak bankovec velja en „Jen“ t. j. približno 5 K. 20 v. Sprednja stran tega čudnega denarja je japonsko, nasprotna pa angleško popisana.

Za kratek čas.

Mehka postelj. Ribniški rešetar iz Lašč je šel v zagorsko vas Davčo s svojimi rešeti na kupčijo. Ko jo je primahal do najvišjega posestnika Podgrivarja, je našel ondi par svojih znancev, ki so pili in modrovali. Veselo so sprejeli rešetarja in mu ponudili pijače. Ribniččan se ga je kmalu navlekel prav pošteno. Na večer je postalo v hiši vroče, ker je imela Podgrivarica peko. Ribniččan je trdno zaspal naslonivši se na mizo. Ko se je pa pozno v noč zbudil, si je zaželel bolj mehko ležišče. Tema je bila in ni vedel kam bi se dejal. Ko tako kolovrati nekaj časa negotovih korakov po hiši, zatiplje nekaj mehkega v kotu pri peči. „Aha, si misli „tu so mi pripravili postelj“. Leže, pa še hitreje zopet vstane, legel je namreč v — testo. Negove obleke se je držalo za par hlebov kruha. Ta rešetarjeva postelj je povzročila mnogo smeha daleč okolo; Ribniččana pa je naučila marsikaj, kar ne bo tako hitro pozabil. (Resnična dogodbica. Priobčil Janez Benedik.)

Dober odgovor. V ozki ulici trčita dva skupaj. Osel!“ zakriči prvi. „To ne morem biti jaz, dé mirno drugi, ker sem profesor živinozdravstva. Ako pa ste potrebni moje pomoči, vam vstrežem rad takoj!

V upravnistvu. A. „Prosim, po „Slovenski Narod“ sem prišel!“ B. Obžalujem! Ni še ves

dotiskan! A „Nič zato, dajte pa vsako črko posebej; saj tako počasi čitam, ker nisem „študirani“!“

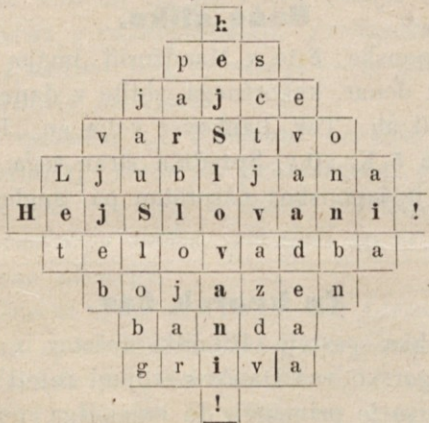
Čudna zahteva. V neki vasi je glumač iznenadil kmete z raznimi „čudeži“. Največjo pozornost pa je vzbudil s tem, ko je napravil, da je osemnajstletna deklica navidez — izginila. Neki kmet to opazivši reče: „Dobri gospod, ne bi-li hoteli napraviti, da bi moja stara izginila!“

Zasolil mu je. Kmet pride v mesto in osupel ogleduje novo, kakor iz tal vzraslo lepo in visoko poslopje. Mimo pride meščan in ogovori kmeta: „Vidiš, to je norišnica za kmete!“

„Lej si ga no — torej sem vendar prav imel — za meščane bi bila pač še premajhna!“ odgovori kmet in obrne hrbet oholemu meščanu.

Uganke.

Rešitev križa v zadnji številki je:

Prav so ga rešili: Ramroth Viljem, dijak in Ramroth Jožef, učenec v Barkovljah; Kervišar Andrej in Alojzij v Trstu; Česnik Frančiška v Rojanu; Erman Štefan v Ljubljani; Hušo Mihael v Gorici; Štranj Jožef pri sv. Ivanu; Debevc Frančišek na Kožljeku; Inglič Jerica in Čok Anica v Trstu; Makarovič Jožef na sv. Gori; Vršič Micika v sv. Juriju ob Ščavnici; Šavrinova Angela na Opčinah; Hole Matija v sv. Antonu v Slov. Goricah; Pfeifer Marica, učiteljica v Opatjemselu; Štok Lidija v Dutovljah; Brezigar Ljudmila v Doberdolu; K. P. v J. in F. L. v D.; Benedik Janez v Rovtah; Brgant Ljudevit v sv. Lenartu in Preglej Hedvika v Trstu.

Srečo je imela takrat gospica *Pfeifer Marica*, učiteljica v Opatjemselu, koji je poslalo uredništvo v dar lep namizni okrasek.

Nove uganke.

- 1) Zveseli te prvo rado,
ker prijeto krog duhti;
a nedolžno, drugo, mlado
temu slično se ti zdi;
združi zdaj oboje to,
pa v celoti prvo bo.

- 2) Oče ima pet sinov; vsak sin ima jedno sestro; koliko je vseh otrok v družini?

Števo.

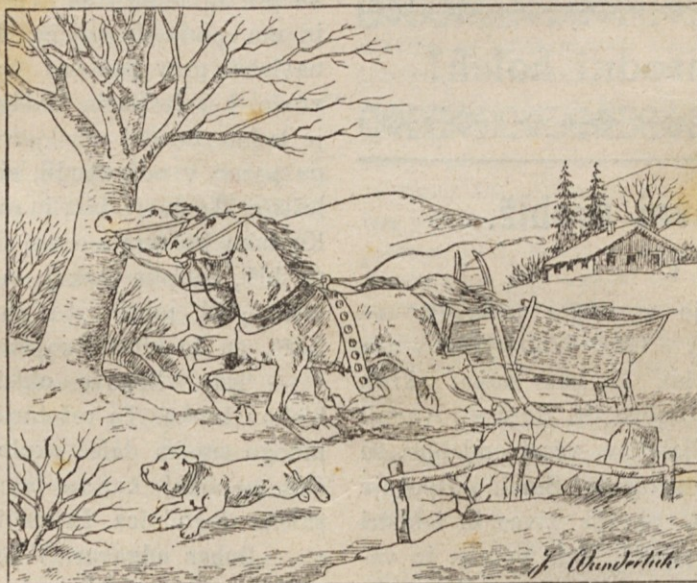
- 3) Kateri človek naprej g'eda, a nazaj vidi?

Lj. Brgant.

Jeden pravih rešilcev dobi svojemu stanu primerno darilo v vrednosti 2 K. Čas zglasitve do 22. t. m.

Listnica uredništva.

Milko Š Poslano hvaležno sprejeli in pride na vrsto *H. M. v G.* Vaše kratkočasnice smo hvaležno prejeli. Tudi pesnik ni napačen. V tej številki sicer nismo mogli priobčiti, pa se zgodi v kratkem. Vesele „počitnice“!

Kje je kočijaž?